

Asianro 640/02.02.00/2020

§ 263

Talousarviokehys vuoden 2021 talousarvioksi

Talousjohtaja Sanna Häkli 10.9.2020:

Talousarviokehyksessä kaupunginhallitus määrittelee reunaehdot lautakunnille talousarvion tekemiseksi. Reunaehdot perustuvat asukaslukumäärän kehitykseen, verottajan ja kuntaliiton ennusteisiin seuraavan vuoden tulojen osalta sekä keskusten arvioihin toiminnan ja talouden kehityksestä.

Kuntien talousarviosta ja -suunnitelmasta säädetään kuntalain 110 §:ssä. Kuntalain mukaan ”*valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.*

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.”

Raision kaupungin kaksi viimeisintä tilinpäätöstä ovat päätyneet reilusti alijäämäisiksi. Vuonna 2018 tilikauden alijäämä oli -3,684 miljoonaa euroa ja vuonna 2019 -5,661 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 tilinpäätöksen kertyneeksi ylijäämäksi muodostui 9,850 miljoonaa euroa. Vuoden 2020 alkuperäisessä talousarviossa tilikauden alijäämäksi on arvioitu noin -3,4 miljoonaa euroa. Kaupungin tulosennustetta päivitetään aktiivisesti, kun käytettävissä olevat valtakunnallisten korona vaikutusten sekä kaupungin omien arvioiden mukaiset parametrit muuttuvat. Tulojen ja menojen ennustaminen on koronatilanteen vuoksi erittäin haastavaa. Verotuloennuste on päivittyneet viimeksi syyskuun alussa ja Kuntaliitto arvio seuraavan päivituksen ajankohdaksi lokakuun. Sairaanhoidopiiriin osalta kunnille tulee mahdollisesti lisäkustannuksia koronaepidemiasta johtuen.

Viimeisimmän ennusteen mukaan Raision kaupungin vuoden 2020 tuloksen arvioidaan painuvan alkuperäistä talousarviota huonommaksi, tilikauden alijäämän ollen vuoden lopussa noin -5,6 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaisi sitä, että vuoden lopussa kaupungin kertynyt ylijäämä olisi ainoastaan 4,3 miljoonaa euroa. Kuluvan vuoden ennusteen mahdollisesta muuttumisesta huolimatta kaupungin taloustilanne edellyttää joka tapauksessa sopeuttamistojen tekemistä taloussuunnitelmakaudella.

Taloussuunnitelmakaudella menojen kasvupaine tulee koko kuntakentällä olemaan merkittävä. Kokonaisuudessaan tulojen ja menojen tasapainon oletetaan heikkenevän rajusti. Tämänhetkiset kuntatalousennusteet päivittyvät lokakuun alkupuolella. Valtion hallituksen budjettineuvottelut (budjettiriihi) järjestetään 14.-15.9.2020, ja julkisen talouden suunnitelma ja kuntatalousohjelma julkaistaan 5.10.2020.

Raision kaupungin vuoden 2021 talousarviokehityksen taustaoletukset

Keskukset ovat valmistelleet tiivistelmän alustavista toiminnallisista ja taloudellisista muutoksista vuodelle 2021 (vrt. TAM2020). Tiivistelmät on käyty läpi keskuskohtaisissa talousarviokeskusteluissa, joissa olivat mukana vs. kaupunginjohtaja, talousjohtaja, kirjanpitoapäällikkö sekä kunkin keskuksen johtaja ja talous- ja hallintopäällikkö. Keskustelujen ja koko kaupungin toimintakate-tarkastelun jälkeen lautakunnille on suhteellisesti kohdennettu säästötavoite (yht. 1 milj. euroa).

Käyttötalouden kustannuksiin vaikuttaa toiminnallisten muutosten lisäksi kunta-alan palkkojen korotukset. Kunta-alan palkat nousevat vuonna 2021 2,07 % työehtosopimusten mukaisten korotusten myötä.

Raision kaupungin väkiluku on ollut ja tulee olemaan pirteässä kasvusuunnassa kaupungissa valmistuneiden ja käynnissä olevien rakennushankkeiden myötä. Talousarviokehityksen taustaoletuksena on väkiluvun vuosittainen kasvu 1 %.

Verotulot on arvioitu Kuntaliiton viimeisimmän ennusteen (syyskuu 2020) perusteella kaupungin omalla väkilukuarviolla. Valtionosuudet ovat vuoden 2021 osalta Kuntaliiton viimeisimmän laskelman mukaiset.

TS-vuosien 2022-2023 muutoksissa oletuksena on tulojen kasvu 2 %, menojen kasvu 1,5 %, rahoitustulot ja –menot, poistot ja arvonalentumiset sekä satunnaiset erät on arvioitu 0 %-muutoksen mukaisesti. Vuonna 2023 arvioidaan toteutuvan maanmyyntitulojen lisäystä 1 miljoonaa euroa.

Edellisten taustaoletusten valossa ja nykyisellä veroprosentilla 19,75 % vuosien 2021-2023 tulos toteutuisi seuraavasti:

	ENN2020*	TA2021	TS2022	TS2023
Taustaoletusten mukainen tulos	-5,6	-7,7	-6,1	-2,7
Taseen kertynyt yli-/alijäämä	4,3	-3,4	-9,5	-12,3

**Viimeisin ennuste on mukana vertailua varten.*

Jotta taloussuunnitelmakauden lopussa taseen kertynyt yli-/alijäämän määrä olisi positiivinen, sopeuttamisen määrän tulisi taloussuunnitelmakaudella olla yli 12 miljoonaa euroa.

Vuosittaisen tuloksen parantamiseksi keinovalikoimassa ovat tulojen lisäykset ja kulujen vähennykset. Kaupungin suurin tulolaji on verotulot. Useiden muiden kuntien tavoin myös Raision on väistämättä käytävä keskustelu veroprosentin korotuksesta tuottojen ja kulujen suhdetta tarkasteltaessa. Kuntamarkkinoilla 9.9.2020 FCG:n asiantuntijapuheenvuorossa esitetyn mukaan 20 000 - 40 000 asukkaan kuntien veroprosentin nousupaine perustilanne ja koronatilanne huomioiden olisi vuonna 2021 noin 1,2 %.

Kokouksessa esitellään erilaisia skenaarioita, joiden pohjalta päätetään talousarviokehys vuoden 2021 talousarvioksi. Skenaarioissa esitetään sekä tulojen lisäystä että kulujen sopeuttamista. Kulujen sopeuttamisen määräksi esitetään taloussuunnitelmakaudella 4 miljoonaa euroa.

Lähtökohtaiseksi lautakuntaakohtaiseksi raamiksi ehdotetaan seuraavaa:

Raision kaupunki, lautakunnat	KEHYS TA2021		
	Tuotot	Kulut*	Netto
Ulkoiset tuotot ja kulut			
Konsernihallinto	2,6	-7,2	-4,6
Sosiaali- ja terveyspalvelujen ltk	26,8	-105,6	-78,8
Sivistyslautakunta	2,7	-34,1	-31,4
Vapaa-aikalautakunta	1,0	-3,7	-2,7
Ympäristölautakunta	0,7	-1,2	-0,6
Tekninen lautakunta	5,8	-25,9	-20,1
Koko kaupunki	39,7	-177,8	-138,1
*sis. palkkojen sopimuskorotukset, n. 1,5 M€			

Päätösehdotus

Vs. kaupunginjohtaja Antti Korte

Kaupunginhallitus päättää,

- 1) että talousarviokehys vuodelle 2021 ja taloussuunnitelmavuosille 2022-2023 on seuraava:

	TA2021	TS2022	TS2023
Taustaoletusten mukainen tulos	-7,7	-6,1	-2,7
Tulojen lisääminen	3,1	4,0	3,9
Kulujen sopeuttaminen	0,4	2,0	1,6
Tulos	-4,2	-0,1	2,8

- 2) että tulojen lisäämisen keinovalikoimassa on verotulojen lisääminen
- 3) että kulujen sopeuttamisen toimenpiteet jaetaan lautakunnille vasta, kun käynnissä olevan sopeuttamistyön toimenpide-ehdotukset ovat selvillä ja niistä on tehty asianmukaiset päätökset. Sopeuttamisen keinovalikoimassa ei ole henkilöstön lomautuksia.
- 4) että lautakuntien talousarvion valmistelun kehys on lautakuntakohtaisessa taulukossa esitetyn mukainen.

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginhallitus päätti yksimielisesti tehdä päätösehdotuksen kohtaan 4) seuraavan lisäyksen: Taulukon luvut sisältävät lautakunnille suhteellisesti kohdennetun säästötavoitteen (yht. 1. milj. euroa).

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti,

- 1) että talousarviokehys vuodelle 2021 ja taloussuunnitelmavuosille 2022-2023 on seuraava:

	TA2021	TS2022	TS2023
Taustaoletusten mukainen tulos	-7,7	-6,1	-2,7
Tulojen lisääminen	3,1	4,0	3,9
Kulujen sopeuttaminen	0,4	2,0	1,6
Tulos	-4,2	-0,1	2,8

- 2) että tulojen lisäämisen keinovalikoimassa on verotulojen lisääminen
- 3) että kulujen sopeuttamisen toimenpiteet jaetaan lautakunnille vasta, kun käynnissä olevan sopeuttamistyön toimenpide-ehdotukset ovat selvillä ja niistä on tehty asianmukaiset päätökset. Sopeuttamisen keinovalikoimassa ei ole henkilöstön lomautuksia.
- 4) että lautakuntien talousarvion valmistelun kehys on lautakuntakohtaisessa taulukossa esitetyn mukainen. Taulukon luvut sisältävät lautakunnille suhteellisesti kohdennetun säästötavoitteen (yht. 1. milj. euroa).

